

Metodická pomůcka

Využívání záruk ČMZRB k zajišťování bankovních úvěrů

Cílem pomůcky je minimalizovat podíl případů, kdy je nutno zamítnout žádost o poskytnutí záruky z důvodu nesouladu s klíčovými podmínkami programu podpory. Pokud pracovníci bank dokáží správně identifikovat žadatele a úvěry, u nichž lze záruku ČMZRB využít, zvýší se efektivnost jejich činnosti a dojde i ke zkvalitnění služeb pro klienty.

Pomůcka poskytuje pracovníkům bank v koncentrované formě a částečně zjednodušeným způsobem přehled o některých zásadních oblastech, které ovlivňují možnosti poskytnutí zvýhodněných záruk ČMZRB jako zajištění bankovních úvěrů.

Podmínky programů podpory, platná národní a evropská legislativa stanoví ještě některá další pravidla a omezení. Pravděpodobnost zamítnutí žádosti těchto důvodů však není vysoká. Proto nejsou v zájmu přehlednosti a jednoduchosti textu uváděna.

Obsah

- I. Typy záruk a podmínky pro jejich uplatnění
- II. Kdo je drobný, malý a střední podnikatel
- III. Kdo je začínající podnikatel
- IV. Striktní zákazy podpory
- V. Veřejná podpora poskytovaná formou záruky
 - 1) Hrubý ekvivalent podpory
 - 2) Režimy veřejné podpory: de minimis versus bloková výjimka
 - 3) Jak převést záruku na hrubý ekvivalent podpory (HEP)
 - 4) Současné poskytnutí záruky a dotace na projekt

I. Typy záruk a podmínky pro jejich uplatnění

! Příjem žádostí o záruky v programu ZÁRUKA (zvýhodněné záruky za úvěry) pozastaven.

program	ZÁRUKA (zvýhodněné záruky za úvěry)	ZÁRUKA (záruky za investiční úvěry)		START
produkt	M-záruka	S-záruka	M-záruka	M-záruka
klient	malý a střední podnikatel	malý a střední podnikatel		začínající drobný podnikatel
místo realizace projektu	celá Česká republika	Česká republika mimo Prahu		Česká republika mimo Prahu
podnikatelská činnost realizovaná projektem	průmysl, stavebnictví, obchod, ubytování, stravování, doprava a další vybrané obory (podrobněji příloha programu)	průmysl, stavebnictví a další vybrané obory (podrobněji příloha programu)		průmysl, stavebnictví a další vybrané obory (podrobněji příloha programu)
účel úvěru	investice nebo zásoby a další provozní výdaje související s projektem	min. 50 %: dlouhodobý hmotný majetek		min. 50 %: dlouhodobý hmotný majetek
		doplňkově: zásoby + drobný hmotný a nehmotný majetek		doplňkově: zásoby + drobný hmotný a nehmotný majetek
max. výše úvěru *	20 mil. Kč	podle dohody	5 mil. Kč	5 mil. Kč
max. výše ručení	70 %	80 %	70 %	80 %
max. doba ručení	15 let	15 let		15 let

cena záruky **	0,1 % p.a.	0,1-0,3 % p.a.	0,1 % p.a.	0,1 % p.a.
režim veřejné podpory	de minimis	bloková výjimka de minimis	de minimis	de minimis
smlouva mezi úvěrující bankou a ČMZRB	nutná	ne	nutná	nutná

* úvěr může být poskytnut v cizí měně, plnění ze záruky pouze v CZK

** z výše záruky

II. Kdo je drobný, malý a střední podnikatel

Záruky ČMZRB mohou být využity jako zajištění pouze pro:

- drobné podnikatele v programu START
- malé a střední podnikatele v programu ZÁRUKA (záruky za investiční úvěry)
v programu ZÁRUKA (zvýhodněné záruky za úvěry).

Podnikatele lze považovat za drobného, pokud:

- má méně než 10 zaměstnanců,
- jeho roční obrat nepřesahuje 2 miliony EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 2 miliony EUR.

Podnikatele lze považovat za malého a středního, pokud:

- má méně než 250 zaměstnanců,
- jeho roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR nebo jeho bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

Do počtu zaměstnanců se započítají též údaje za partnery a spojené podnikatele, podnikatelé, kteří žadatele o zaručovaný úvěr vlastní či podnikatelé, kteří jsou žadatelem o zaručovaný úvěr vlastní.

Doporučení:

Pokud je klient vlastněn dalšími podnikateli, či má sám majetkové účasti v jiných firmách, a celkový počet zaměstnanců v souhrnu za všechny dotčené subjekty je vyšší než 250 osob, je účelné konzultovat s pobočkou ČMZRB, zda se jedná o malého a středního podnikatele. Aplikace pravidel totiž vyžaduje precizní znalost poměrně komplikované textu definice tohoto pojmu.

III. Kdo je začínající podnikatel

Začínajícím podnikatelem se pro účely programu START rozumí ten, který byl jako podnikatel registrován na finančním úřadě v roce podání žádosti nebo v některém ze dvou předcházejících let.

IV. Striktní zákazy podpory

Zárukou není možné podpořit:

podnikatele (v režimu podpory de minimis) mezi jejichž podnikatelskou činnost patří také zemědělství, rybolov, akvakultura, lesnictví (CZ-NACE A 01, A 02, A 03)

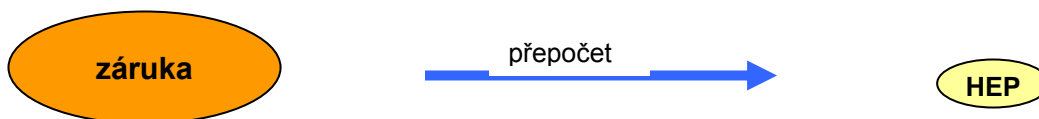
úvěr na projekt, který:

- byl již podpořen (např. dotací) z jiného operačního programu
- byl již podpořen z jiného finančního nástroje Společenství (např. úvěrující banka k němu již získala záruku EIF)
- je určen na financování projektu, který již byl podpořen podřízeným úvěrem.

V. Veřejná podpora poskytovaná formou záruky

1. Hrubý ekvivalent podpory

Poskytnutím veřejné podpory ve formě záruky získává podnikatel určitou finanční výhodu. Aby bylo možné ji porovnávat s jinými typy podpor (úvěry, dotace) je nutno převést nominální výši záruky na srovnatelný základ, který se nazývá hrubý ekvivalent podpory (HEP).

Jak převést záruku na HEP se dozvíte v bodě 3.

Převedením záruky na hrubý ekvivalent podpory (HEP) je nezbytné k tomu, aby bylo možné posoudit, zda jsou dodrženy limity stanovené pro poskytnutí podpory. Pro různé režimy podpory jsou předepsána jiná omezení pro výši podpory, kterou je možné získat.

2. Režimy veřejné podpory: de minimis versus bloková výjimka

M-záruky jsou poskytovány pouze jako podpora malého rozsahu (de minimis).

S-záruky jsou poskytovány:

- o jako regionální podpora v rámci blokové výjimky - pouze na investiční výdaje
- o jako podpora malého rozsahu (de minimis) – na provozní výdaje vždy, lze i na investiční výdaje.

V případě, že je poskytována S-záruka za úvěr na financování jak investičních tak provozních výdajů, je investiční část podpory poskytována zpravidla jako regionální podpora; provozní část je vždy poskytována jako podpora de minimis. Z hlediska výpočtu HEP, je pak záruka rozdělena ve stejném poměru, v jakém jsou investiční a provozní část zaručovaného úvěru. Obě části HEP (tedy z investiční a provozní části záruky) jsou následně sečteny.

Kdy je nutné poskytnout záruku za investiční úvěr pouze v režimu podpory de minimis?

- o pokud před podáním žádosti o S-záruku za investiční úvěr již byla zahájena realizace projektu a nelze tedy dodržet pravidlo, že stavební práce nesmí být zahájeny a smlouvy s dodavateli strojů a zařízení (vč. smlouvy o smlouvě budoucí či závazné objednávky a leasingových smluv) nesmí být uzavřeny před datem podání žádosti o podporu,
- o pokud je celý program pouze v režimu de minimis.

a) Záruka v režimu de minimis (podpora malého rozsahu)

Podpora je limitována částkou 200 tis. EUR v součtu podpor poskytnutých podnikateli v aktuálním zdaňovacím období a v dvou předcházejících obdobích. V případě podpory podnikatele činného v odvětví silniční dopravy je tento limit pouze 100 tis. EUR.

Výše záruky převedená na HEP v Kč je dále přepočtena (kurzem stanoveným Evropskou komisí) ke dni poskytnutí záruky do EUR. Při součtu této částky a všech dalších podpor de minimis poskytnutých v aktuálním zdaňovacím období a dvou předcházejících nesmí být výsledná hodnota větší než 200 tis. EUR, jinak nelze podporu poskytnout. Pro dříve poskytnuté podpory se použije pro přepoččet do EUR kurz CZK/EUR stanovený Evropskou komisí pro den poskytnutí každé jednotlivé podpory.

Jak si ověřit, zda nebude poskytnutím záruky překročen limit de minimis?

- Přepočítat požadovanou záruku na hrubý ekvivalent podpory (HEP). Jak převést záruku na HEP se dozvíte v bodě 3.
- Dotázat se podnikatele, jaké podpory de minimis získal v roce žádosti o úvěr a ve dvou předchozích letech – tedy datum poskytnutí podpory a její výši.
- Částky získané podle (i) a (ii) převést k příslušnému dni na EUR při použití kurzu stanoveného EK, který naleznete na adrese:
<http://www.ecb.europa.eu/stats/exchange/eurofxref/html/index.en.html>.

- (iv) Součet částek v EUR nesmí být vyšší než 200 tis. EUR (s výjimkou podnikatelů činných v silniční dopravě viz výše). Z důvodu možných kurzových výkyvů však doporučujeme nepřekročit ke dni provádění propočtu limit cca 195-198 tis. EUR (v závislosti na výši záruky).

O propočet je možné požádat pobočku ČMZRB.

b) Záruka v režimu blokové výjimky (jako regionální podpora) - intenzita veřejné podpory (IVP)

Podpora je limitována mapou intenzity veřejné podpory, která pro každý region stanoví maximální procento podpory investičních výdajů projektu (HEP záruky *100/investice). Toto procento může být stanoveno rozdílně pro podnikatele různé velikosti.

HEP záruky _____ (v %) Limity intenzity veřejné podpory stanovené regionální mapou (v%)

Mapa intenzity (povolená intenzita veřejné podpory podle místa realizace projektu):

region NUTS II	malý podnikatel	střední podnikatel
Střední Morava, Severozápad, Střední Čechy, Moravskoslezsko, Severovýchod, Jihovýchod	60 %	50 %
Jihozápad - záruky poskytnuté do 31. 12. 2010	56 %	46 %
Jihozápad - záruky poskytnuté od 1. 1. 2011	50 %	40 %

V případě, že podnikatel již k danému projektu získal jinou veřejnou podporu, například formou dotace, pak je to nutné zohlednit postupem popsáním v bodě 4.

3. Jak převést záruku na hrubý ekvivalent podpory (HEP)

a) Záruka v režimu de minimis (podpora malého rozsahu)

HEP = výše záruky * 0,1333

Příklad:

záruka 10 mil Kč \longrightarrow HEP 1,333 mil. Kč

b) Záruka v režimu blokové výjimky (jako regionální podpora) - intenzita veřejné podpory (IVP)

Výše hrubého ekvivalentu podpory je ovlivněna zejména:

- výší záruky
- délkou ručení
- kreditní kvalitou klienta (rozhodující je hodnocení ČMZRB), která je vyjádřena rizikovou marží v % p. a. danou příslušným předpisem EU.

Orientační převodník pro přepočet záruky na HEP:

Výše hrubého ekvivalentu podpory (v tis. Kč) je stanovena pro záruku ve výši 1 mil. Kč.

(Některé parametry detailního výpočtu se v čase mění, např. diskontní sazba stanovená podle předpisu Evropské komise, z uvedeného důvodu bude převodník při významnějších změnách podmínek aktualizován):

Klasifikace ČNB ¹	Riziková marže EU	Doba ručení (v letech)											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
standardní	0,8	7	10,5	14,1	17,6	21,2	24,8	28,4	31,9	35,5	39,1	42,6	46,1
	3,8	37	55,7	74,4	93,3	112,2	131,1	150	168,9	187,7	206,5	225,2	243,7

¹ § 196 Vyhláška ČNB č. 123/2007 Sb.

sledované	6,3	62	93,3	124,7	156,3	188	219,6	251,3	283	314,5	346	377,3	408,4

Pozn. Marže 0,8 % p.a. odpovídá rizikové kategorii srovnatelnou s ratingem Standard & Poor's v rozmezí BBB+ až BBB-.
Marže 3,8 % p.a. % odpovídá rizikové kategorii srovnatelnou s ratingem Standard & Poor's v rozmezí BB+ až B+.

Příklad:

Záruka 5 mil. Kč s dobou ručení 7 let. Pohledávky jsou klasifikovány stupněm 2, tj. sledované.

HEP = 5 x 251,3 = 1257 tis. Kč.

4. Současné poskytnutí záruky a dotace na projekt

Poskytnutí záruky i dotace na jeden projekt je v zásadě možné za dodržení těchto podmínek:

- záruka a dotace nejsou poskytnuty z různých operačních programů
- ani jeden z programů, ze kterého jsou poskytnuty, souběh těchto podpor nevylučuje.

Pro účely výpočtu intenzity veřejné podpory je nutné sčítat veřejnou podporu poskytnutou na shodné nebo překrývající se výdaje projektu.

IVP = (HEP záruky + HEP dotace) / investiční výdaje projektu

(pozn.: HEP dotace je obvykle roven výši poskytnuté dotace)

Takto vypočtená intenzita pak nesmí překročit přípustnou mez danou regionální mapou intenzity veřejné podpory.

Pokud je dotace poskytnuta na různé výdaje (např. dotace na investiční výdaje a záruka na provozní výdaje), pak se podpora při výpočtu IVP nesčítá.